

проблеми, що виникають. Поняття компетентності включає не лише когнітивну та операційно-технологічну складові, а й мотиваційну, етичну, соціальну та поведінкову.

Проблема вибору ключових компетентностей являється однією з головних у вищій освіті. Вони повинні бути багатофункціональними, міждисциплінарними та надпредметними. Їх формування вимагає значного інтелектуального розвитку, а саме абстрактного та критичного мислення, самооцінки, тощо.

Запровадження компетентнісного підходу досягається на основі студентоцентрованого навчання, орієнтованого на результат. Ознаками студентоцентрованого підходу є акцент на самостійну діяльність, підвищення особистої відповідальності за результати навчання. Студентоцентроване навчання допоможе студентам сформувати компетенції, необхідні на ринку праці [1]. Сучасний студентоцентрований підхід, який лежить в основі болонських реформ вищої освіти, передбачає переміщення акцента на результати навчання, пов'язані з досягненнями конкретного студента, робить студента центральною фігурою освітнього процесу, а його освітні потреби та інтереси — основою для формування навчальної програми.

Сучасні тенденції модернізації освітніх програм потребують впровадження активних методів навчання, які передбачають збільшення обсягів самостійної роботи студентів. Увага в організації навчального процесу переходить у сторону управління навчання, контролю та оцінки якості самостійної роботи студентів, що повною мірою відповідає студентоцентрованому навчанню.

Значну роль в умовах студентоцентризму відіграє впровадження інноваційних технологій, програм, методів навчання, які сприяють мотивації студентів до отримання високих результатів, розвитку їхніх навичок роботи з інформацією, умінню оцінювати ситуацію, аналізувати фактичні дані, вести дискусію, а також відстоювати власну позицію.

Викладач, використовуючи різні методи та технології, повинен зважати на їхні переваги та недоліки, доцільність у конкретному випадку, тобто застосовувати творчий підхід у навчальному процесі. Це дозволяє організовувати навчальний процес ефективніше, допомагає розвивати у студентів навички критичного мислення, уміння працювати індивідуально та в колективі, сприяє розвитку ініціативи, толерантності до інших точок зору, підвищує відповідальність студента за результати навчання.

Література

1. The Bologna Process 2020 — the European Higher Education Area in the new Decade/ Communique of the Conference of European Ministers Responsible for Higher Education, Leuven and Louvain-la-Neuve, 28-29 April 2009.

Струтинська І.Ю., старший викладач
кафедри іноземних мов факультету маркетингу

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Останнім часом ставлення багатьох людей до ідеї стереотипізації національних характерів є досить стриманим. Приміром, стосовно типових представників туманного Альбіону можна стверджувати, що їм притаманні такі риси, як стриманість і ввічливість, вони не люблять прямолінійність і вважають за краще використання обхідних шляхів у вербальній і невербальній передачі неприємної інформації.

У діловому спілкуванні завжди краще пом'якшити інформацію, ніж посилити. Існують деякі вербальні (лексичні, граматичні) і невербальні (інтонація, мова тіла) засоби досягнення цієї мети. Для успішного ведення міжкультурного діалогу слід уміти використовувати деякі потенційні можливості англійської граматики для пом'якшення інформації. У свою чергу викладачі іноземної мови, в даному випадку англійської мови, повинні оптимально залучати для цієї мети засоби англійської граматики. Розглянемо кілька прикладів. Приміром, модальні дієслова вживаються, щоб показати ставлення мовця до дії або стану, позначеному інфінітивом, тобто щоб показати, що дія розцінюється як можливе / неможливе, ймовірне / неймовірне, обов'язкове, бажане тощо. Наприклад, модальні дієслова *could* і *will* вживаються у ввічливому проханні:

Could you meet us at the railway station the day after tomorrow?

Will you have a cup of coffee?

При застосуванні дієслова *may* слід дотримуватися відмінності при вираженні дозволу і заборони. Перше завжди виражається за допомогою *may*, останнє — за допомогою *may not*. Щоб збити заборону менш суворю і швидше попросити, ніж заборонити, слід використовувати *do not*.

May I read this attachment ? - No, do not please.

Дієслово *might* часто використовується для вираження докору. Коли *might* вживається з Indefinite Infinitive, це скоріше прохання з відтінком докору. Коли ж це модальне дієслово вживається з Perfect Infinitive, тоді трактується як докір. *You might let us know about it before* звучить більш ввічливо, ніж *You might have let us know about it before*.

Subjunctive Mood також має певний потенціал. Він показує, що дія або стан, виражені дієсловом, не є фактом, а дещо надуманим. Ось чому багато форм Subjunctive Mood звучать ввічливіше, ніж в Indicative Mood.

Крім того, слід звернути увагу студентів на випадки незвичайного вживання *will* і *would* в умовних підрядних реченнях (вони вживаються замість Present Indefinite), що робить пропозицію ввічливішою.

If you will take your seats, ladies and gentlemen, we can begin our meeting.

If you would give us your name and address, we would be very grateful to you.

Вживання негативної форми з дієсловами *think, believe, suppose* тощо, пом'якшує категоричне ствердження.

I do not think the cargo has come on time. - звучить краще, ніж

I think the cargo has not come on time.

Дієслова *will, would* в комбінації з Present Continuous або Past Continuous слід уникати в пропозиціях, де Present Indefinite або Past Indefinite є нейтральними формами. Щоб уникнути критики з пропозиції

You will keep back / are keeping back the cargo., краще сказати

You keep / kept back the cargo.

У такому реченні роздратованість звучить в меншій мірі.

Це всього лише кілька прикладів використання граматичного потенціалу для пом'якшення висловлюваної інформації. Але, звичайно, цей потенціал може бути значно більшим за умови професійної компетентності викладача та розроблення спеціально налаштованої методики.

Терещенко Н.В., к. соц.н.,
доцент кафедри соціології

СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМ – СКЛАДОВА АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ТЬЮТОРІНГ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ВЕКТОР ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИМІРУ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Для того, щоб теорія «студентоцентризму» впевнено реалізовувалася на практиці необхідно використовувати новітні підходи до навчання, акцентувати увагу на його результатах і спільній відповідальності за них як викладача, так і студента. Студентоцентризм має базуватися на принципах академічної культури, яку потребується виплекати. В сучасних освітніх стратегіях (комунікативні, проектні) відбивається синтез ряду принципів і установок з діючих парадигм (культурологічної, синергетичної, компетентнісної), що створює передумови для побудови універсальної інноваційної стратегії вищої освіти з напрямів формування новітньої освітньої парадигми: студентоцентризм (суб'єкт-суб'єктна концепція); якість освіти (компетентністний підхід); інтернаціоналізація освіти (концепція єдиного освітнього простору); гуманізація освіти (спільність мети: розвиток творчої особистості).

Стратегією здійснення навчальної діяльності студента з переходом вищої школи на компетентнісні засади навчання має стати всебічне впровадження інноваційних практик: індивідуальної освітньої програми (як умови становлення суб'єктної позиції студента; розвитку рефлексії способів його самонавчання, запрограмованих через компоненти цілей, завдань, особистісного змісту освіти, форм, методів, системи контролю і оцінки результатів); індивідуальної освітньої траєкторії (як шляху творчої реалізації особистісного потенціалу конкретного студента в освітньому процесі). Побудова та реалізація індивідуальної освітньої програми вимагає супроводу діяльності студента **індивідуальним консультантом: педагогом-тьютором**. Потребується вивчення **кар'єрного тьюторінга**: психологічному та організаційному супроводі професійної кар'єри фахівця на її ранніх етапах (вже в ході навчання в вузі). У ході **кар'єрного тьюторінгу** студенти старших курсів отримують рекомендації з працевлаштування, ведеться професійне консультування в ході реалізації ними робочих завдань, отриманих від роботодавця. У результаті проведення кар'єрного тьюторінгу на момент завершення навчання у вузі студент має трудовий досвід і стаж в обраній ним сфері діяльності.

Тьюторінг як стратегічний вектор «європейського виміру» якості освіти може бути впроваджений у практику вищої школи за умов: теоретичної розробки концепції тьюторінгу в контексті традиційної для педагогіки непохитності синтезу навчання та виховання; розробки моделі і тех-